

ประเพณี ๑๒ เดือน

เดือน ๑๑

ประเพณีสู่ขวัญควาย

ประเพณีสู่ขวัญควาย หรือฮ้องขวัญควาย เป็นพิธีที่จะกระทำหลังจากการเสร็จสิ้นการไถนา ปลุกข้าว ซึ่งเป็นการเตือนสติให้คนเราระลึกถึงบุญคุณของควายที่ใช้แรงงานไถนา ทำให้คนสามารถปลุกข้าวไว้บริโภคได้ตลอดทั้งปี เป็นพื้นฐานของความเจริญงอกงามของบ้านเมือง ในขณะที่ทำการไถนาบางครั้งอาจมีการ ดุ ต่ำ เหยิน ตี จึงต้องทำพิธีขอขมาที่ได้ล่วงเกิน เป็นการสอนให้คนรู้จักกตัญญูรู้คุณ เมตตากรรมา สำนึกในความผิดของตน

การทำพิธีสู่ขวัญควายจะประกอบในบริเวณคอกควาย เครื่องพิธีกรรมพิธีประกอบด้วย กรวยดอกไม้ ธูปเทียน ๓ กรวย ไก่ต้ม ๒ ตัว เหล้าขาว ๑ ขวด ข้าวเหนียว ๑ ปั้น กล้วยสุก ๑ ลูก หมาก ๑ คำ พลุ ๑ ใบ น้ำ ขมิ้นส้มป่อย ด้ายสายสิญจน์ และหญ้าอ่อนสำหรับให้ควายกินตลอดช่วงทำพิธี เมื่อจะเริ่มพิธีจะมีการนำแอกใส่ที่คอของควายไว้ จากนั้นจึงเริ่มพิธีโดยผู้ประกอบพิธีจะกล่าวบทสู่ขวัญควาย เมื่อถึงบทที่ว่า “ปลดแอกแล้ว” จึงทำการปลดแอกออกจากคอกควาย จากนั้นนำกรวยดอกไม้มาผูกไว้ตรงที่ปลายเขาที่ ๒ ข้าง อีก ๑ กรวยนำไปผูกติดกลับหลังหัวควาย หลังจากกล่าวบทสู่ขวัญจบ ก็จะมีการป้อนข้าว ป้อนน้ำ พร้อมประพรมน้ำส้มป่อย แสดงถึงการขอขมาต่อควาย

